

ਆਧਿਕਾਰਿਕ ਪਾਠਯਕ੍ਰਮ 2025-26
OFFICIAL SYLLABUS 2025-26

ਪੰਜਾਬੀ / Punjabi
 ਕੋਡ: H-439

ਦਸਵੀਂ - ਜਮਾਤ / Class-10th

ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਨਾਮ Subject Name	ਕੋਡ Code	ਸਮਾਂ/ਅੰਕ Duration/Marks	ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚੱਕਰ Exam Cycle
ਪੰਜਾਬੀ Punjabi	H-439	3 ਘੰਟੇ / 100 ਅੰਕ (3 Hrs / 100 Marks)	(ਅੱਨ-ਡਿਮਾਂਡ) (On-Demand) ਅਪ੍ਰੈਲ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ April And October
ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ / Table of Contents			
ਕ੍ਰ.ਸੰ. Sr.No.	ਵਿਸ਼ਾ / Topic		ਵੇਰਵਾ / Details
ਭਾਗ-1: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ Part-1 Basic Information			
1.1	ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ General Information		ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਨਾਮ, ਕੋਡ Subject Name, Code
1.2	ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ Learning Objectives		NEP 2020 ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ NEP 2020 Aligned
1.3	ਓਪਨ ਸਕੂਲਿੰਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ Open Schooling Features		12 ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 12 Key Features
1.4	ਅੰਕ ਵੰਡ ਸਾਰਾਂਸ਼ Marks Distribution		100 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਭਾਜਨ Division of 100 Marks
ਭਾਗ-2: ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵੇਰਵਾ Part-2: Syllabus Details			
			80 ਮਾਰਕਸ
2.1	ਖੰਡ 'ਉ' - ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਸਮਝ Unseen Comprehension		15 ਮਾਰਕਸ
2.1.1	ਅਣਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗੱਦੀਆਂ Unseen Prose		08 ਮਾਰਕਸ
2.1.2	ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ Unseen Poetry		07 ਮਾਰਕਸ

(Handwritten signatures and marks)

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤੀ / Examination Committee
 ਕੇਂਦਰੀ ਯੁਕਤ ਵਿਦਿਆਲਯੀ ਸਿੱਖਾ ਏਵੰ ਪਰੀਖਾ ਬੋਰਡ
 Central Board of Open Schooling & Examination
 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ / New Delhi

2.2	ਖੰਡ 'ਅ' - ਵਿਆਕਰਣ Grammar	16 ਮਾਰਕਸ
2.2.1	ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ Word Formation	04 ਮਾਰਕਸ
2.2.2	ਸਮਾਸ Compound Words	04 ਮਾਰਕਸ
2.2.3	ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ Idioms & Proverbs	04 ਮਾਰਕਸ
2.2.4	ਵਾਕ ਰਚਨਾ Sentence Construction	04 ਮਾਰਕਸ
2.3	ਖੰਡ 'ੲ' - ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ Textbook	30 ਮਾਰਕਸ
2.3.1	ਗੁੱਦ ਭਾਗ Prose Section	10 ਮਾਰਕਸ
2.3.2	ਕਾਵਿ ਭਾਗ Poetry Section	10 ਮਾਰਕਸ
2.3.3	ਲੰਬੇ ਉੱਤਰ Long Answer Questions	10 ਮਾਰਕਸ
2.4	ਖੰਡ 'ਸ' - ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ Writing Skills	20 ਮਾਰਕਸ
2.4.1	ਅਨੁਛੇਦ ਲੇਖਨ Paragraph Writing	05 ਮਾਰਕਸ
2.4.2	ਚਿੱਠੀ ਲੇਖਨ Letter Writing	05 ਮਾਰਕਸ
2.4.3	ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਨ Essay Writing	05 ਮਾਰਕਸ
2.4.4	ਵਿਗਿਆਪਨ Advertisement	05 ਮਾਰਕਸ
भाग-3: भाग-3: शिक्षक द्वारा मूल्यांकित कार्य Part-3: Tutor Marked Assignment		20 ਮਾਰਕਸ
3.1	ਸਤਤ ਮੁਲਾਂਕਣ Periodic Assessment	05 ਮਾਰਕਸ
3.2	ਬਹੁਵਿਧ ਮੁਲਾਂਕਣ Multiple Assessment	05 ਮਾਰਕਸ
3.3	ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ Portfolio	05 ਮਾਰਕਸ
3.4	ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਬੋਲਣਾ Listening & Speaking	05 ਮਾਰਕਸ
4-9	ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ Other Details (QP Design, Chapter Breakdown etc.)	ਹੇਠਾਂ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ Detailed Below

1. ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ (NEP 2020)

1. ਭਾਸ਼ਾ ਦਕਸ਼ਤਾ / Language Proficiency: ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚਾਰੇ ਹੁਨਰਾਂ (ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਲਿਖਣਾ) ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
2. ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਝ / Literary Understanding: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
3. ਵਿਆਕਰਣ ਗਿਆਨ / Grammar Knowledge: ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਉਪਯੋਗ ਸਿੱਖਣਾ।
4. ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ / Value Education: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ।

ਓਪਨ ਸਕੂਲਿੰਗ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ / Open Schooling Features

- ਲਚਕਦਾਰ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ / Flexible Self-Paced Learning
- ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ / Credit Accumulation Facility
- ਐਨ-ਡਿਮਾਂਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ / On-Demand Examination (April & October)
- 3000+ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ / Study Centers across India
- ਪੁਰਾਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮਾਨਤਾ / Recognition of Prior Learning (RPL)
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ / Special Provisions for Differently-Abled
- ਕੋਈ ਉਪਰਲੀ ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ / No Upper Age Limit
- ਵਿਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ / Subject-wise Passing
- ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਹੂਲਤ / Credit Transfer Facility (TOC)
- ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਸਮੱਗਰੀ / Self-Learning Material (Print + Digital)
- ਬ੍ਰਿਜ ਕੋਰਸ ਸਹੂਲਤ / Bridge Course Facility
- 14+ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ / Study Materials in 14+ Indian Languages

ਅੰਕ ਵੰਡ ਸਾਰਾਂਸ਼ / Marks Distribution Summary: ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਸਮਝ (14) ਵਿਆਕਰਣ (16) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (30) ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ (20) ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ (20) = ਕੁੱਲ 100 ਅੰਕ
Marks Distribution Summary: Unseen Comprehension (14) Grammar (16) Textbook (30) Writing Skills (20) Internal Assessment (20) = Total 100 Marks

ਖੰਡ 'ਓ' ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਸਮਝ / Section 'A' Unseen Comprehension 14 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਉਦੇਸ਼: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਦ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।

ਵਿਸ਼ਾ / Topic	ਵੇਰਵਾ / Description	ਅੰਕ / ਨਿਸ਼ਾਨ
1. ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਗੱਦ ਅੰਸ਼	ਸਰਲ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਦ ਅੰਸ਼ (150-200 ਸ਼ਬਦ)। ਮੁਲਾਂਕਣ: ਸਮਝ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, ਸਿਰਲੇਖ।	07 ਨਿਸ਼ਾਨ (MCQ/VSA)
2. ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ	ਸਰਲ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (10-12 ਸਤਰਾਂ)। ਮੁਲਾਂਕਣ: ਭਾਵ ਅਰਥ, ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ।	07 ਨਿਸ਼ਾਨ (MCQ/VSA)

ਖੰਡ 'ਅ' ਵਿਆਕਰਣ / Section 'B' – Grammar 16 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਵਿਸ਼ਾ / Topic	ਵੇਰਵਾ / Scope	ਅੰਕ / ਨਿਸ਼ਾਨ
1. ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ	ਅਗੇਤਰ (Prefixes) ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ (Suffixes) ਦੀ ਵਰਤੋਂ।	04 ਨਿਸ਼ਾਨ
2. ਸਮਾਸ	ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਰਚਨਾ।	04 ਨਿਸ਼ਾਨ
3. ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ	ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ।	04 ਨਿਸ਼ਾਨ
4. ਵਾਕ ਰਚਨਾ	ਵਾਕ ਵਟਾਂਦਰਾ (ਸਧਾਰਨ, ਸੰਯੁਕਤ, ਮਿਸ਼ਰਤ), ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ।	04 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤੀ / Examination Committee
ਕੇਂਦਰੀ ਮੁਕਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰੀਖਾ ਬੋਰਡ
Central Board of Open Schooling & Examination
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ / New Delhi

ਖੰਡ 'ੲ' ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ / Section 'C' – Textbook

30 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੁਸਤਕਾਂ / Prescribed Books: NCERT/PSEB ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਭਾਗ / Section	ਵੇਰਵਾ / Description	ਅੰਕ / ਨਿਸ਼ਾਨ
ਗੱਦ ਭਾਗ / Prose	ਪਾਠ ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। (MCQs + Short Answers)	10 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਕਾਵਿ ਭਾਗ / Poetry	ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। (MCQs + Short Answers)	10 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਲੰਬੇ ਉੱਤਰ / Long Answer	ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉੱਤਰ। (2 out of 3 Questions)	10 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਖੰਡ 'ਸ' ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ / Section 'D' Writing Skills

20 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਕਾਰਜ / Task	ਵੇਰਵਾ / Scope	ਅੰਕ / ਨਿਸ਼ਾਨ
1. ਅਨੁਛੇਦ ਲੇਖਨ	ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ 80-100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ ਲਿਖਣਾ।	05 ਨਿਸ਼ਾਨ
2. ਚਿੱਠੀ ਲੇਖਨ	ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਚਿੱਠੀ (100-120 ਸ਼ਬਦ)।	05 ਨਿਸ਼ਾਨ
3. ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਨ	ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲੇਖ (150-200 ਸ਼ਬਦ)।	05 ਨਿਸ਼ਾਨ
4. ਵਿਗਿਆਪਨ	ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਤਪਾਦ/ਸੇਵਾ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ (40-50 ਸ਼ਬਦ)।	05 ਨਿਸ਼ਾਨ

Tutor Mark Assignment

20 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਘਟਕ	ਵੇਰਵਾ	ਅੰਕ / ਨਿਸ਼ਾਨ
ਸਤਤ ਮੁਲਾਂਕਣ	3 ਆਵਧਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ (ਸਰਵੋਤਮ 2 ਦੀ ਔਸਤ)	05 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਬਹੁਵਿਧ ਮੁਲਾਂਕਣ	ਕੁਇਜ਼, ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਗਰੁੱਪ ਚਰਚਾ	05 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ	ਜਮਾਤ ਦਾ ਕੰਮ, ਸਵੈ-ਮੁਲਾਂਕਣ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਾਈਲ	05 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਬੋਲਣਾ	ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀ ਪਰਖ	05 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਨੋਟ: ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। PCP ਅਤੇ TMA ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ / Question Paper Design

80 ਨਿਸ਼ਾਨ

ਖੰਡ / Section	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸਮ / Question Types	ਭਾਰ / Weightage
ਖੰਡ 'ੳ' (ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਸਮਝ)	MCQ + VSA	14 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਖੰਡ 'ਅ' (ਵਿਆਕਰਣ)	MCQ + VSA	16 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਖੰਡ 'ੲ' (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ)	MCQ + SA + LA	30 ਨਿਸ਼ਾਨ
ਖੰਡ 'ਸ' (ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ)	SA + LA (Paragraph/Letter/Essay)	20 ਨਿਸ਼ਾਨ
	ਕੁੱਲ / Total:	80 ਨਿਸ਼ਾਨ

Talwar
[Handwritten signatures]

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤਿ / Examination Committee
ਕੇਂਦਰੀ ਮੁਕਤ ਵਿਦਾਲਈ ਸਿੱਖਾ ਏਵੰ ਪਰੀਖਾ ਬੋਰਡ
Central Board of Open Schooling & Examination
ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ / New Delhi

ਅਧਿਆਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਰਵਾ / Detailed Syllabus Breakdown

ਗੱਦ ਖੰਡ (Prose Section)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਵਿਸ਼ਾ / Theme	ਵੇਰਵਾ / Description
1	ਸਾਹਿਤਕ ਕਹਾਣੀਆਂ	ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਹਾਣੀਆਂ।
2	ਜੀਵਨੀਆਂ	ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ।
3	ਲੇਖ	ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਿਹਤ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲੇਖ।
4	ਯਾਤਰਾ ਵਰਣਨ	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਅਨੁਭਵ।
5	ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ	ਹਲਕੇ-ਫੁਲਕੇ ਅਤੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਪਾਠ।

ਕਾਵਿ ਖੰਡ (Poetry Section)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ:

ਲੜੀ ਨੰ.	ਕਾਵਿ ਰੂਪ / Poetic Form	ਵੇਰਵਾ / Description
1	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ / Gurmat Kav	ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ।
2	ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ / Sufi Poetry	ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ, ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ।
3	ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ / Ballads	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਿੱਸੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗਾਥਾਵਾਂ।
4	ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ / Modern Poetry	ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ, ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ।

ਵਿਆਕਰਣ ਵਿਸਥਾਰ / Detailed Grammar Topics

1. ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ / Word Formation

ਵਿਸ਼ਾ / Topic	ਵੇਰਵਾ / Details
ਅਗੇਤਰ / Prefixes	ਉਪ, ਅਪ, ਨਿਰ, ਅਨੁ, ਪ੍ਰ, ਅਧਿ, ਸੁ, ਦੁਰ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।
ਪਿਛੇਤਰ / Suffixes	ਆਈ, ਆਰਟ, ਆਵਟ, ਈ, ਈਆ, ਆਲੂ, ਦਾਰ, ਬਾਜ਼ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।

2. ਸਮਾਸ ਅਤੇ ਵਾਕ ਰਚਨਾ / Compounds & Sentences

ਵਿਸ਼ਾ / Topic	ਵੇਰਵਾ / Details
ਸਮਾਸ	ਦਵੰਦ ਸਮਾਸ, ਤਤਪੁਰਸ਼ ਸਮਾਸ, ਕਰਮਧਾਰੇ ਸਮਾਸ, ਬਹੁਵਰੀਹੀ ਸਮਾਸ।
ਵਾਕ ਰਚਨਾ	ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਟਾਂਦਰਾ।
ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਡੰਡੀ, ਕਾਮਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਵਿਸਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ।

ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ / Writing Skills Guide

1. ਚਿੱਠੀ ਲੇਖਨ / Letter Writing

ਪ੍ਰਾਰੂਪ / Format:

- ਪਤਾ ਅਤੇ ਮਿਤੀ (Address & Date)
- ਸੰਬੋਧਨ (Salutation)
- ਵਿਸ਼ਾ (Subject - ਰਸਮੀ ਚਿੱਠੀ ਲਈ)
- ਮੁੱਖ ਭਾਗ (Main Body)
- ਅੰਤ (Closing - ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ)

ਕਿਸਮਾਂ / Types:

- ਨਿੱਜੀ ਚਿੱਠੀਆਂ (ਮਿੱਤਰਾਂ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ)
- ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀਆਂ (ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੱਤਰ)
- ਸੰਪਾਦਕਨੂੰਪੱਤਰ

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤਿ / Examination Committee
 ਕੇਂਦਰੀਯ ਮੁਕਤ ਵਿਦਾਲਯੀ शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
 Central Board of Open Schooling & Examination
 नई दिल्ली / New Delhi

2. ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ ਲੇਖਨ / Essay & Paragraph Writing

ਵੇਰਵਾ / Description	ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ / Key Points
<ul style="list-style-type: none"> ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ। 	<ul style="list-style-type: none"> ਹੁਮਿਕਾ / Introduction ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ / Content Body ਸਿੱਟਾ / Conclusion ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤਿਆਰੀ ਰਣਨੀਤੀ / Exam Preparation Strategy

ਵਿਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰੀ ਯੋਜਨਾ / Subject Wise Plan

ਖੰਡ / Section	ਰਣਨੀਤੀ / Strategy	ਸਰੋਤ / Resources	ਸਮਾਂ / Time
ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਸਮਝ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇੱਕ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ।	ਪੁਰਾਣੇ ਪੇਪਰ	30 mins daily
ਵਿਆਕਰਣ	ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹੱਲ ਕਰੋ।	ਵਿਆਕਰਣ ਪੁਸਤਕ	45 mins daily
ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਅਤੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਯਾਦ ਕਰੋ।	ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ	1 hour daily
ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ	ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ।	ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ	Weekly Practice

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅੰਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ / Detailed Marks Analysis

ਖੰਡ / Section	ਘਟਕ / Component	ਕੁੱਲ ਅੰਕ / Total Marks
ਖੰਡ 'ੳ' (ਅਣਪੜ੍ਹੀ ਸਮਝ)	ਗੱਦ (07) + ਕਵਿਤਾ (07)	14 ਮਾਰਕਸ
ਖੰਡ 'ਅ' (ਵਿਆਕਰਣ)	ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ, ਸਮਾਸ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਵਾਕ ਰਚਨਾ (4x4)	16 ਮਾਰਕਸ
ਖੰਡ 'ੲ' (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ)	ਗੱਦ (10) + ਕਵਿਤਾ (10) + ਲੰਬੇ ਉੱਤਰ (10)	30 ਮਾਰਕਸ
ਖੰਡ 'ਸ' (ਲਿਖਣ ਹੁਨਰ)	ਅਨੁਛੇਦ, ਚਿੱਠੀ, ਨਿਬੰਧ, ਵਿਗਿਆਪਨ (4x5)	20 ਮਾਰਕਸ
ਥੇਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੁੱਲ (ਸਿਧਾਂਤਕ) / Theory Total:		80 ਮਾਰਕਸ
ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ	ਸਤਤ (05) + ਬਹੁਵਿਧ (05) + ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ (05) + ASL (05) + TMA	20 ਮਾਰਕਸ
ਮਹਾਯੋਗ (Grand Total):		100 ਮਾਰਕਸ

ਪਰੀਖਾ ਸਮਿਤਿ / Examination Committee
 ਕੇਂਦਰੀ ਮੁਕਤ ਵਿਦਿਆਲਯੀ शिक्षा एवं परीक्षा बोर्ड
 Central Board of Open Schooling & Examination
 नई दिल्ली / New Delhi